

לראשון שלעצרת (שבועות)

תחלת יחזקאל

ע
ע
ע

ע
ע
ע

ומפטיירין זמעשה מרכבה
דיחזקאל שהיא דוגמת מעמד
הר סיני שנגלה אלינו המרכבה
פניס זפניס. וכמ"ש ז"ל זסיפור
המעמד הקדוש ההוא. וראוי
להיות המפטייר גדול וחסד, ולא
ע"י קטנים ומעלולים.
(ע"מ ט"ז דף טו):

וַיְהִי בַשְּׁלִשִׁים שָׁנָה בְּרִבְעֵי בַחֲמֵשָׁה
לַחֹדֶשׁ וַאֲנִי בְּתוֹךְ הַגּוֹלָה עַל־הַר־כְּבֹד נִפְתָּחוּ
הַשָּׁמַיִם וַאֲרָאָה מְרֵאוֹת אֱלֹהִים: וַהֲוֶה בַתְּלִיתִן

זְנִינִן. לְזִמְן דְּאִשְׁכַּח חִלְקִיָּה פְּהֻנָּא רַבָּא סַפְרָא דְּאוּרִיתָא בְּבֵית מַקְדְּשָׁא. בְּעֻרְתָּא
תַּחֲוֹת אוּלְמָא דְּהִיכְלָא. בְּפִלְגוֹת לִילְיָא בְּתַר מַעְלָנִי סִיְהָרָא. בְּיוֹמֵי יֵאֲשִׁיָּה בַר אָמוֹן מְלֶךְ
שְׁבֻטָּא דְּבֵית יְהוּדָה. בְּתַמּוּז בַּחֲמֵשָׁה לְיִרְחָא. אָמַר נְבִיֵּא וַאֲנָא בָּגוּ בְּנֵי גְלוּתָא עַל נְהַר
כְּבָר. אֶתְפָּתְחוּ שְׁמַיָּא וַחֲזִית בְּחִיזוּ נְבוּזַאֲדַן דְּשֶׁרַת עַלִי חִיזוּ יְקַר שְׁכִינְתָּא דִּינִי:

[וַהֲוֶה בְּסוּף אַרְבַּע מָאָה וּתְלַתִּין זְנִינִן. לְזִמְן דְּאִשְׁכַּח חִלְקִיָּה פְּהֻנָּא רַבָּא יַת סַפְרָא דְּאוּרִיתָא בְּבֵית מַקְדְּשָׁא.
בְּעֻרְתָּא תַּחֲוֹת אוּלְמָא דְּהִיכְלָא. בְּרִבְעֵעָא בְּתַמּוּז בְּפִלְגוֹת לִילְיָא. בְּיוֹמֵי יֵאֲשִׁיָּה בַר אָמוֹן מְלֶךְ שְׁבֻטָּא
דְּבֵית יְהוּדָה. אִשְׁכַּח חִלְקִיָּה פְּהֻנָּא רַבָּא יַת סַפְרָא דְּאוּרִיתָא בְּבֵית מַקְדְּשָׁא. וַיְהִי לְשַׁפְּן סַפְרָא. וַקְרָהִי
שַׁפְּן סַפְרָא קְדָם מַלְכָּא יֵאֲשִׁיָּה. וְכַד שָׁמַע מַלְכָּא יֵאֲשִׁיָּה יַת פַּתְגְּמֵי סַפְרָא דְּאוּרִיתָא דְּהִכִּין פְּתִיב בֵּיהּ
יְגַלִּי שֵׁי יַתְךָ וַיַּת מַלְכְךָ דַּתְקִים עֲלֶיךָ לְעַם דְּלֹא יַדְעַתָּא אֶת וַאֲבַהֲתְךָ. וַתְּפַלַח תַּפְּן לְעַמְמַיָּא פְּלַחֵי טַעוּתָא
אַעָא וַאֲבַנָּא. בְּשַׁעֲתָא הַהִיא בִּזְע לְבוּשׁוּהִי. וַאֲזַל וַתְּבַר יַת רְשַׁע לְבָא דִּישְׂרָאֵל. וַאֲתִיבְנֹון לְפַתְגְּמֵי אוּרִיתָא
מִן קְדָם דְּלֹא אֶתְמַסְרַת קַרְתָּא יְרוּשָׁלַם בְּיַד נְבוּכַדְנֶצַּר פְּסַדָּאָה. דְּהִוָּה מִשְׁתַּבַּח בְּטַעוּתֵיהּ. מְתִיב וַאֲמַר
הָלֹא הִיא דָּא קַרְתָּא יְרוּשָׁלַם דְּאַהָא עַלְאַה דְּאִמְרִין לִית פְּוֹתֵיהּ מְסוּף עַלְמָא וְעַד סוֹפֵיהּ. עַתִּידָא לְאַתְמַסְרָא
בְּיַד וַאֲנָא אַחֲרִיב יַתָּה וַאֲקַלִּי יַת בֵּית מַקְדְּשָׁא בְּנוּרָא. וַאֲגַלִּי יַת עַמָּא דְּבַת לְמַדִּינַת טַעוּתֵי. וְכַתַּר פִּין
אַסְק לְשַׁמֵי שְׁמַיָּא וַאֲחֲרִיב מְדוּרִין עַלְאַין. וַאֲגִיחַ קְרָבָא עִם קְדִישֵי עֲלִיזִנִין. וַאֲשׁוּי פְּרַסֵי מַלְכוּתֵי עִיל מִן
פְּרוּבְבֵיא. דְּהִכִּין פְּתִיב אַעְלָה עַל בְּמַתִי עַב אֲדַמָּה לְעִלְיוֹן. בַּהֲהִיא שַׁעֲתָא מְתִיבָא יַתִּיה רִיחַ קְדְשָׁא וְכִין
אַמַּרְת לִיה. רְשִׁיעָא בַר רְשִׁיעָא בַר בְּרִיָּה דְנִמְרֹוד רְשִׁיעָא. דְּאִמְרִיד עַלִי כָּל עַלְמָא פְּלִיָּה. וְכַמָּה חִילוּתְךָ וְכַמָּה
חִילָא אִית בִּידְךָ וְכַמָּה יוֹמֵי שְׁנֵי חַיִּיךָ. דָּאֵת אַמַּרְת אַסְק לְשַׁמֵי מְרוּמָא וַאֲחֲרִיב מְדוּרִין עַלְאַין.

נראה לומר
תוספתא זו

מדרשי תימן

ביאור המילות

(א) כְּבָר. כִּן שֵׁם הַנְּהַר: וַיְהִי בַשְּׁלִשִׁים שָׁנָה בְּרִבְעֵי בַחֲמֵשָׁה לַחֹדֶשׁ. למה היתה
נבואתו של יחזקאל מיוחסת בשנה ובחדש וביום ובגלות ובמלך. תשובה, מלמד שהיתה נבואתו במעשה בראשית ובמעשה
מרכבה. ומנין נדע שהיתה נבואתו של יחזקאל במעשה בראשית ומעשה מרכבה, מה כתיב התם שנה ויום וחדש שנ, והיו
לאותות ולמועדים ולימים ושנים (נל"ב 6), אף כאן כתוב שנה ויום וחדש שנאמ' ויהי בשלשים שנה ברביעי בחמשה לחדש.
ומעני תאני קיל לנתעלם אלתאריך פי אלכתבאנאת ונדכר אליום ואלשהר ואלסנה ואלמוצע ואלמניין ואלשכך ואלקצייה
אלמחתאגה [= ד"א יש אומרים כדי שנדע את הזמן בכתובים, ונזכור את היום והחדש והשנה והמקום והמנין והאדם והענין הנצרך]:

[אך אל שאול תורד. הרי"ש
בקמץ לא בפתח, וכן הוא בשני
תיגאן של מה"ר בניה הסופר,
ומסיר עלה לחוד קמץ. יפ"ה]:

והלא מן ארעא לשמיא מהלך חמיש מאה שנין. וסמפיה דשחקים מהלך חמיש
מאה שנין. ומן שחקים לזבול מהלך חמיש מאה שנין. וסמפיה דזבול מהלך
חמיש מאה שנין. וסמפיה דמעון מהלך חמיש מאה שנין. ומן מעון למכון
מהלך חמיש מאה שנין. וסמפיה דמכון מהלך חמיש מאה שנין. ומן מכון לערבות
מהלך חמיש מאה שנין. וסמפיה דערבות מהלך חמיש מאה שנין. וכל קביל
שבעה רקיעין וכסמפנותהון. ובתר פין מתחון רגליהון
דחיותא דאנון רמן פמארעא לרום שמיא. וכל קביל שבעה רקיעין וכסמפנותהון.
ובתר פין מתחון קרסלי
חיותא דאנון רמן פמארעא לרום שמיא. וכל קביל שבעה רקיעין וכסמפנותהון.
ובתר פין מתחון רגלי
חיותא דאנון רמן פמארעא לרום שמיא. וכין רכביהון וכין מעיהון. וכין גפיהון.
וכין גדפיהון. וכין אפיהון
וכין טרפיהון. וכין קרניהון. וכין רישיהון. וכין דאנון רמן פמארעא לרום שמיא.
וכל קביל שבעה רקיעין
וכסמפנותהון. ובתר פין מתגלי פרסיא דמלך מלכיא בריך הוא יהא שמייה רבא
מברך לעלם ולעלמי עלמיא.
דאנון רמן פמארעא לרום שמיא. והדרין לכרסיא דמלך מלכיא בריך הוא לעלם
ולעלמי עלמיא. אלה
לפין ורבוא רבון. מלאכי רגזא דאנון רמן פמארעא לרום שמיא. ובתר פין
מתחון תמני מאה רקיעין
לעילא דממנא עליהון מים טית שרא רבא. דאם לא רחמנותיה דאהא עלאה
מתקלי עלמא פליה בנורא.
ואת אמרת אסק לשמי מרומא ואחריב מדורין עלאין. ואגיח קרבא עם קדישי
עליונין. פען אנה אחית
יתך לשבעה מדורין תפאין. ואלין שמהתהון. גיהנם שאול ובור שחת ודומא
וארקא. וטיט הנון ואבדון
עולם. דלית שמשא וסיהרא ורחין תפון ופרסת רגלי בני אנשא לא משתמע
ביה. ותהי נפשך משתלהבא
בגו גיהנם עד דימטי יום דינא רבא. דהכין פתיב אך אל שאול תורד אל
ירפתי בור. בההיא שעטא
אתמניאו עלוהי תרין מלאכין אכוראין. חבילו ואחיתו יתיה לאבדון עולם.
אתר דסנחריב מלכא דאתור
שרא תמן. והווי תרויהון מהלכין בחדווא. אחיב סנחריב ואמר ליה לנבוכדנצר
מן את. עני נבוכדנצר
ואמר ליה אנה נבוכדנצר פסדאה דמרדית באלהא עלאה דיהודאי. ואחריבית
קרמא דירושלם ואגליתי
עמא דבה למדינת טעויתי. עני סנחריב ואמר ליה לנבוכדנצר. רשיעא בר
רשיעא הלא בעינך חזיתא
ובאדנך שמעתא. מא דעבד עמי אהא דיהודאי דשרי ואסיק יתי לקרמא
דירושלם. וידי לא אושיטית
בגוה. ונפק חד מן שלהובוהי ואוקיד ית משריתי בנורא. ולא אשתאר לי
לא אנה בלחודי. ואת מא היא
עצתך לות יהודאי. עני נבוכדנצר ואמר ליה. פען אם ישבוק יתי אהא
דיהודאי איזיל ואבני יתה באבנין
טבן ומרגלון. עני סנחריב ואמר ליה לנבוכדנצר. רשיעא שטיא דבעלמא
פליה. הלא שמעתא מא דמתלין
יהודאי למימר. מן דלא תקין במעלי שבא מא ייכול בשבא. בשעתא
ההיא אשתלחו עלוהי מלאכין
אכוראין. חבילו ואחיתו יתיה לאבדון עולם. דהכין פתיב ומפרש לעיל]: